

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 455/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tosiasiallisen edunsaajan rekisteröintiä koskevasta sääntelystä ja vaikutuksista rahanpesun ja terrorismin torjuntaan sekä kansalliseen turvallisuuteen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Suna Kymäläinen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 455/2025 vp:

Onko hallitus tietoinen tosiasiallisen edunsaajan rekisteröintiä koskevaan sääntelyyn liittyvistä ongelmista rahanpesun ja terrorismin torjunnan sekä kansallisen turvallisuuden näkökulmista,

miten hallitus arvioi kiinteistö- ja huoneistokauppaa koskevan markkinatiedon julkisuuden nykytilaa suhteessa rahanpesun torjuntaan ja

aikooko hallitus toimeenpanna OECD:n suositukset tosiasiallista edunsaajaa koskevan sääntelyn kehittämiseksi ja päivittämiseksi ajan tasalle suhteessa kansainväliseen viite-ryhmään?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tosiasiallisten edunsaajien rekisteröintiä koskeva sääntely perustuu kansalliseen lainsäädäntöön, jota ohjaavat kansainväliset suositukset sekä Euroopan unionin rahanpesun vastaiset säädökset.

Nykyinen hallitus on tietoinen tosiasiallisten edunsaajatietojen rekisteröinnin (ja läpinäkyvyyden) nykyisistä puutteista sekä niihin liittyvistä ongelmista. Näiden korjaamiseksi on käynnistetty toimenpiteitä, muun muassa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF) pääosin rahoitettava ”Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen” hankekokoaisuus (P2C3R1). Hankkeen euromääräisesti merkittävin osaprojekti on ”Tosiasiallisten edunsaajien rekisterin ajantasaisuuden, kattavuuden ja oikeellisuuden parantaminen”, jonka toteutus on tarkoitus saattaa päätökseen 30.6.2026.

Kiinteistö- ja huoneistokauppaa koskevan markkinatiedon julkisuusperiaatteen laajentaminen rahanpesun torjunnan tehostamiseksi edellyttää tasapainoa yksityisyydensuojan kanssa, mutta on välttämätöntä rikostorjunnan tehokkuuden ja viranomaisten toimintakyvyn turvaamiseksi.

OECD:n suosituksilla viitattaneen tehdyn maa-arvion perusteella annettujen suositusten perusteella Global Forumista esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin, joita on käsitelty Rahanpesulainsäädännön kokonaisuudistus -hankkeessa (VM053:00/2024), jossa valmistellaan hallituksen esitystä laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausuntopalautteessa on nostettu esiin kysymys tosiasiallisen edunsaajan rekisteröinnistä kiinteistöalalla. Tosiasiallisen edunsaajan määräytymisestä säädetään tulevaisuudessa EU:n rahanpesuasetuksessa, kun aikaisemmin edunsaaja-asioita koskeva EU-sääntely on ollut direktiivissä mahdollistaen osin erilaiset tulkinnot tosiasiallisesta edunsaajasta erityisesti tilanteissa, joissa omistus on moniportainen. On kuitenkin arvioitu, että myös tulevaisuudessa tarvitaan joiltain osin kansallista täydentävää sääntelyä, johtuen eri oikeushenkilötyyppeihin liittyvistä kansallisista erityispiirteistä.

Edelleen on hyvä huomioida, että niin sanotun kuudennen EU:n rahanpesun vastaisen direktiivin (2024/1640), joka edellyttää kansallista toimeenpanoa Suomessa, 18 artiklassa edellytetään että ”...toimivaltaisilla viranomaisilla on välitön ja suora pääsy maksutta tietoihin, joiden avulla voidaan oikea-aikaisesti tunnistaa mikä tahansa kiinteistöomaisuus ja luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt tai oikeudelliset järjestelyt, jotka omistavat sen, sekä tietoihin, joiden avulla voidaan tunnistaa kiinteistöä koskevat liiketoimet ja analysoida niitä. Tietoihin pääsy on tarjottava kuhunkin jäsenvaltioon perustettavan keskitetyn yhteyspisteen kautta, jonka avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat saada sähköisesti digitaalisessa muodossa olevia tietoja, joiden on mahdollisuuksien mukaan oltava koneellisesti luettavissa.” Tämän osalta kansallinen lainsäädäntö ei ole täysin direktiivin kanssa yhdenmukainen.

Tietojen hakeminen kulloinkin tarkoituksenmukaisimmista rekistereistä ja tietojärjestelmistä on erityisen tärkeää kansallisen turvallisuuden näkökulmasta, jotta viranomaiset voivat tehokkaasti estää kiinteistöomistusten peittelyyn liittyvät riskit.

Tarkoituksena on, että moni kansainvälisissä raporteissa, kuten kysymyksen asettelussa viitatussa OECD:n suosituksista, todetuista puutteista korjaantuu uuden sääntelyn ja sen mukaisten toimintatapojen myötä.

Helsingissä 8.1.2026

Sisäministeri Mari Rantanen

VN/38675/2025-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: